

B.

Universitetet.

I. Academiske Examina.

1. Theologisk Embeds-Examen i
Januar 1808.

Den 8 Januarii.

1. Christian Knudsen. En Søn af asd. Porteur Knudsen i Kiøbenhavn, fød i Bordingborg 1782, blev Student 1800. — *Haud illaudabilis*
2. Jacob Ludvig Hansen. En Søn af Gartner Hansen, fød i Kiøbenhavn 1785, blev Student 1802. — *Laudabilis*.
3. Jens Mammen. En Søn af Kiebmænd Mammen i Randers, fød 1778, blev Student 1801. — *Non contemnendus*.

2. Juridisk Embeds-Examen i Januar 1808.

A. Theoretisk Prøve.

a) Latinsk.

Den 13 Januari.

1. Peter Voigt (Fuldmægtig i Generalpostamtet).
En Søn af Sørenskriver Voigt i Nordfjord
i Bergens-Stift, fød 1785, blev Student
1802. — Laudabilis.
2. Nicolai Ditlew Holm. En Søn af Guldsmed
Holm, fød i Kjøbenhavn 1784, blev Stu-
dent 1803. — Laudabilis.

d. 15. Jan.

3. Ole Sem. En Søn af Pastor Sem i Froner
Præstegjeld, fød 1780, blev Student
1801. — Haud illaudabilis.
4. Ole Rudolff. En Søn af Kjøbmand Rudolff,
fød i Kjøbenhavn 1787, blev Student
1804. — Haud illaudabilis.

b). Dansk.

Den 16 Januari.

1. Christian Severin Halle Røym. En Søn af
Præsten Røym til Dvre, Qvindedal i

Christiansands Stift, fød 1784. — Beqvem.

2. Christian Ulrich Rastrop. En Søn af forrige Foged Rastrop, fød i Stavanger 1784. — Beqvem.
3. Christen Christensen. En Søn af Proprietær Christensen, fød paa Klarupgaard ved Aalborg 1786. — Beqvem.
4. Hans Jacob Hygen. En Søn af afg. Hans Jacob Hygen, fød i Bingers Præstegjeld i Aggershuus Stift 1787. — Eiubeqvem.

d. 18 Jan.

5. Christian Daniel Licht. En Søn af Quarteermester Licht, fød i Ottensee ved Altona 1781 — Beqvem.
6. Peder Andersen. En Søn af Fæstebonde Anders Pedersen, fød i Hjallesø By i Snen 1783. — Beqvem.
7. Andreas Jørgen Evers. En Søn af Politiebetient Evers, fød i Assens 1785. — Beqv.
8. Jens Søren Christensen. En Søn af Lærredshandler Christensen, fød i Kiøbenhavn 1789. — Beqvem.

d. 20 Jan.

9. Poul Müller. En Søn af Skovrider Müller, fød paa Skjoldnesholm 1779. — Beqvem.

10. Jacob Frederich Langhorn. En Søn af Districts-Chirurg Langhorn, fød i Næstved 1784. — Bequem.
11. Lars Bachevold. En Søn af afg. Degn Bachevold, fød i Næstved i Siælland 1784. — Bequem.
12. Georg Julius Liebe. En Søn af afg. Glas-
handler Liebe, fød i Christiania 1787. —
Bequem.
13. Hans Jacob Hersetter. En Søn af Lehnsmænd Hersetter, fød i Wingers Præstegæld i Nygershuus Stift 1789. — Bequem.

B. Practiff Prøve.

a). Candidati juris.

1. Henrich Ditlew Frelsen (Exam. theor. 13 April 1807 Laudab.) — Hand. illaud.
2. Johannes Møllerup (Exam. theor. 13 April 1807 Laud). — Laudabilis.
3. Erich Peter Pontoppidan (Lieuten.) (Exam. theor. 15 April 1807 Laudab.). — Hand illaudabilis.
4. Christian Fischer (Exam. theor. 18 April 1807 Laud). — Laudabilis.
5. Theodosius Ussing (Exam. theor. 15 Juni 1807 Hand illaud.) — Laudabilis.

6. Christian Pedersen (Exam. theor. 24 Octbr. 1807 Laud). — Laudabilis.
7. Nicolai Ditlew Holm. — Laudabilis.

b) Examinati juris.

1. Christian Severin Halle Rønne. — Temmelig vel.
2. Christian Ulrich Rastrop. — Temmelig vel.
3. Christen Christensen. — Vel.
4. Christian Daniel Licht. — Vel.
5. Peder Andersen. — Temmelig vel.
6. Andreas Jørgen Evers — Vel.
7. Jens Søren Christensen. — Vel.
8. Paul Müller. — Temmelig vel.
9. Jacob Frederich Langhorn. — Tem. vel.
10. Lars Bachevold. — Temmelig vel.
11. Georg Julius Liebe. — Vel.
12. Hans Jacob Hersfetter. — Tem. vel.

3. Medicinsk Examen
i Aaret 1807.

Den 14 November. Ernst Colbjørnsen Schielderup. En Søn af Pastor Schielderup, fød i Wigoers Præstegjeld 1785, blev Student 1803 — Haud illaud.

4. Pharmaceutisk Examen

i Maret 1807.

- Den 5 Febr. Joh. Storm Bull. — Laudab.
 — 19 Marts. Hans Joach. Lemvig. — Laud
 illaudabilis
 — 28 dito. Samuel Wilhelm Stevénus. —
 Laudabilis.
 — 11 April. Jens Peter Groth. — Laudab.
 — 20 dito. Lars Christian Hvidsteen. — Lau
 dabilis.
 — 27 dito. Hans Feyen Schriver. — Lau
 dabilis.
 — 1 August. Hans Jørgen Wengel. — Lau
 dabilis.
 — 6 dito. Niels Frederich Petersen. — Lau
 dabilis.
 — 26 Septbr. Christ. Ernst Gustav Bruun. —
 Laudabilis.
 — 3 Octbr. Conr. Frederich Gerlach. — Lau
 dabilis.
 — 20 dito. Knud Timmerman. — Laudab.
 — 17 dito. Hans Syndt. — Laud illaud.
 — 24 dito. Pierre Honnore. — Laudabilis.
-

II. Bidrag til nærmere Bedømmelse af Gradationen i de Characterer, som tildeles ved Examen Artium.

Udgiveren har troet, at det ikke vilde være uinteressant for en Deel af disse Annalers Læsere at sættes istand til nærmere at kiende det relative Forhold mellem Beskaffenheden af Dimittendernes skriftlige Prøvearbejder og Graden af de Characterer (Udmærket godt, Meget godt, Temmelig godt, Maadelig, Slet), hvormed disse efter Forordningen af 22 Mart 1805 ved Examen Artium aflægges. Han har meent, at en ordlydende Gienpart af forskiellige Prøver, der i samme Rubrik have erhholdet fra den bedste Character til den ringeste, der i Rubriken ikke er rejicerende, hertil vilde være det sikreste som det simpleste Middel. Til den Ende astrykkes her fire saadanne originale Prøver til første Rubrik (Dansk Stil) og fem til tredje Rubrik (Latinsk Stil), alle valgte blandt dem, som ved den sidste Examen Artium i Efteraaret 1807 bleve afleverede. Da Characteren Maadelig rejicerer i den første og Slet i den sidste, saa er Udgiveren i hiin bleven staaende ved Temmelig godt og i denne ved Maadelig.

A. Til første Rubrik (dansk Stil).

Sp. Hvilken moralsk Nytte kunne unge Mennesker have af Historiens Studium?

1. Prøve, som erholdt Characteren Udm. godt a).

Ved Historie forstaaes en sandfærdig Fremstilling af de Tildragelser, der have haft nogen vigtig Indflydelse eller forarsaget betydelige Forandringer her paa Jorden, og af de Mænds Handlinger, der have virket noget Stort her i Verden. Thi der ere mange Begivenheder, der enten aldeles ikke have bevirket nogen betydelig Forandring, eller som maaskee iffun have været af Vigtighed for enkelte ubetydelige Mennesker. Disse udelader Historien, deels fordi de ikke vilde bringe dens Dyrkere nogen Nytte, deels fordi de vilde betaget Historien sin Interesse.

Der er neppe nogen Videnskab, som den ikke flove Ungling med større Lyst søger at arbejde sig frem i end i Historien; og den gavnlige Indflydelse, den har paa Unglingen, gjør den virkelig ogsaa værdig til, at han anvender sin yderste Glid paa at gjøre sig bekendt med den.

a) Denne Prøve er af Chr. Rothe, dimitteret fra det Schouboeske Institut.

Af de Fordele Historiens Studium bevirker for Unglingens moralske Charakter, ere følgende de vigtigste.

Historien fremviser ofte de meest levende Exempler paa store Dyder og Laster. Endvidere viser den ofte, hvorledes Dyder og Laster belønne og straffe sig selv. Disse læser Unglingen, og naar han vil anstille Betragtninger over dem, naar han tilfulde vil indprænte sig hines velgiørende disses skadelige Følger, da vil han, naar han i øvrigt er ufordærvet, føle Tilbøielighed til hine, Afstøje for disse.

Foruden det at Historien indeholder Exempler paa Dyder og Laster, fremviser den ogsaa ofte Exempler paa, hvorledes Mænd af ringe Herkomst ved egne Talenter og Fortienester have hævet sig til den høieste Spidse, hvorledes Mænd, skjøndt forhadte og forfulgte, dog i Tillid til det Store og det Gode, de arbejdede for, have trodsset alle Efterstræbelser og stiftet Nytte for Millioner Mennesker (Luther). Disse Exempler læser Unglingen, og, naar han nøiere vil overveie dem, da ville de kunne gavne ham i toende Henseender, nemlig ved at opflamme ham til at ligne hine store Mænd, og ved at indgive ham Mod til at foragte Menneskenes Dindamme og Efterstræbelser, naar han arbejder for det Rigtige og det Gode.

Historiens Studium lærer Unglingen Forsigtighed i sine Domme over Menneskets Handlinger, lærer ham at overveje, at mange Handlinger, der synes ham ubetydelige, dog kunne bidrage til noget Stort, og at, hvad han anseer for ubetydeligt, dog maaſkee ikke er det. Det er en Feil, Unglingen saare let forfalder til, at criticere andre, at ansee alt, hvad andre gjøre, for dadleværdigt og at ophøie sig selv. Mange Exempler i Historien, f. Ex. Fabius Cunctator's, ville lære ham, hvor let det er at feile i sine Domme, og hvormegen Skade overilet Bedommelse har anstiftet endog for hele Stater.

Historien lærer endvidere, at Overdaadighed og Udselshed have befordret hele Staters Undergang. Det store romerske Monarkie var Verdens Beherskerinde, saalænge Tarvelighed og Nøisomhed vare Dyder, som enhver besittede sig paa. Men Erfaringen lærer, at Romerne neppe havde overvundet de asiatiske Fyrster og derved faaet Smag paa hines Overdaad og Bøllyst, førend hiin ædle mandige Kraft uddøde, der saalænge havde vedligeholdt Romernes Krigerære og Borgerdyd. Denne Betragtning maa lede Unglingen til at iagttage Tarvelighed og Nøisomhed, hvilke Dyder især befordre Sædernes Keenhed. Den Indvending kunde maaſkee gøres, at Historien kun lærer, at hele Stater kunne ødelægges ved Overdaadig-

hed og Belyst, men hertil kan svares, at Historien ogsaa lærer dette om enkelte Mennesker, og at Staten og Borgerne i den staa i saa noie Forbindelse med hinanden, at den enes Undergang er forbunden med den andens, og at altsaa Overdaadighed og Udselshed, der svækkede Romerstaten, ogsaa svækkede dens enkelte Borgere.

Historien kan ogsaa ofte tiene Unglingen Istædet for Erfaring, der er saa vanskelig for ham at opnaae. Lucullus f. Ex. siges, da han reiste til den mithridatiske Krig og ikke tilforn havde bivaaret nogen Træfning, at have tilbragt hele Rejsen derhen med at læse om Forsædrenes Bedrifter. Saaledes kan altsaa Historien tiene som Veileder paa hans Vandring giennem Livet. Naar nemlig noget vanskeligt Tilfælde møder, da vil han sikkert i Historien kunne finde et eller andet Exempel paa Mennesker, der have været i samme eller lignende Tilfælde, og da vil Naaden, hvorpaa disse have redet sig ud deraf, ogsaa kunne tiene ham til Rettesnor.

Endelig har Historien dette tilfælles med andre Videnskaber, at den bidrager til at opklare vore Begreber, at uddanne vor Smag og at indgive os Følelser, som i mange Henseender kunne være gavnlige. Nødvendigt er det at den, der læser en eller anden mærkværdig Mands eller Tildragelses Historie, der er fortalt paa en net og

passende Maade, maa tænke og føle meget, som uendeligen kan bidrage til hans Aands Uddannelse og hans Hjertes Forbedring.

Disse Fordele medbringer Historien sine unge Dyrkere, og den er virkeligen en af de Videnskaber, der bevirke megen praktisk Nytte i Livet.

2. Prøve, som erholdt Characteren Meget godt.

Saa meget bidrage Videnskaberne til at forædle Menneskets Hjerte og nærme ham den Moralitet, han, ifølge de i ham nedlagte Evner, troer sig bestemt til at opnaae. Især virker Historien meget hertil. I denne Videnskab fremstilles nemlig mangfoldige Exempler paa Dyd og Last; man lærer ved den at kiende Mennesker, der ved ædel Daad, ved gavnlige Opfindelser og ved urofselig Retsskaffenhed have erhvervet sig Samtidiges Beundring og Efterverdenens Velsignelse. Men paa den anden Side viser den os ogsaa Mennesker, der ved slette Handlinger, ved Menneskeheden vanærende Opfindelser og ved neprig Egen nytte have paadraget sig Foragt hos deres Samtidige, Forbandelse hos deres Efterkommere. Fremdeles seer man, hvorledes eet Menneske ved Klogskab har vidst at redde en heel Stat, der nærmede sig sin Undergang; men ogsaa, hvorledes de

største Stater ere blevene tilintetgjorte, og Millio-
 ner gjorte uslykkelige ved eens Sandfelighed, Egen-
 nytte eller Ubefindighed. Af Historien seer man
 tillige Maaden, hvorpaa saadanne Handlinger
 kunne udøves, og Lyst til at efterligne de Gode,
 og Afstøje for de Onde vækkes hos os. Ofte kan
 man have den bedste Villie og de ædleste Høj-
 sigter; Anledning til at lægge dette for Dagen
 synes at mangle; men Historien viser os, hvorledes
 Sklofskab veed at benytte sig af enhver Omstændig-
 hed, og at bruge det, som Middel til sin Hensigts
 Opnaaelse, som man mindst formodede. Fremde-
 les byder Historien os, ikke at fælde en overilet
 Dom over Menneskers Character. I Almindelig-
 hed er Folk tilbøielig til at bestemme et Menneskes
 moralske Betskaffenhed efter hans Handlingers nær-
 meste Følger; de fjerneste tænke de ikke paa, deels
 af Mangel paa Eftertanke, deels maaskee af Uvil-
 lie imod ham. De bedrage sig derfor ofte i deres
 Dømmene; thi en Handling kan formedelsst dens
 nærmere Følger synes ei at billiges, og dog kan
 dens fjernere have de meest velgiørende Følger for
 Menneskeheden; og dette lærer ofte Historien. En-
 tredie Fordeel, Historiens Studium yder os, er
 altsaa denne, at den lærer os at dømme med For-
 sigtighed om et Menneskes moralske Character.
 Ogsaa i religiøs Henseende er denne Videnskab
 vigtig, da den i mørke Dieblig skænker os Trost og

Beroligelse, og bestyrker vor Troe paa et viist afstyrende Forsyn. Ofte kan vel Lasten seire, og Dyden miskiendt ligge under, da den Lastefulde gierne betiener sig af Midler, som den Dydige foragter; ofte synes man med Grund at kunne vrede sig paa og gaae i Rette med det Bæsen, fra hvis Haand vore Skæbner udgaae, hvis ei Historien lærte, at Lasten til en Tid vel kan undgaae Straffen, men at den dog tidligen eller sildigen vil ramme, og at den miskiendte Dyd omsider vil triumphere over den og erholde den Belønning, den fortjener.

3. Prøve, som erholdt Characteren Godt.

Bed at studere Historien see vi, hvorledes Menneskene i mange og forskjellige Stillinger i Livet have opført sig; vi kan deraf dømme, hvad der i deres Opsørsel har været rigtig, hvad der har været urigtig, og deraf hente megen Nytte, i det vi i en lignende Forsatning og under lignende Omstændigheder i Livet vogter os for det, som vi see, har skadet, og efterligner det, som har gavnet dem. Historien viser os, hvortil Lidenskaberne kunne lede Menneskene, naar de ikke i Tide søge at blive Herre over dem, men handle uden Overlæg, og hvormeget Ondt deraf kan flyde saavel for dem selv, som for andre.

Historien fremstiller os de folgeværdigste Monstre paa Dyd og Retfærdighed, og viser os, hvor mange Fortrin den Dydige har for den Lastefulde; om end denne en kort Tid synes lykkelig, saa er dog hans Lykke falsk og kun af kort Varighed, da derimod den Dydige samler rigelige Frugter af hans Dyd. Ofte see vi vel at selv den Dydige overfaldes af mange Uheld; men det bør ikke afskrække fra at følge hans Exempel, da Dyden dog altid har sin lille Belønning, om ikke i dette saa dog i hiint Liv.

I at bedømme hvorvidt Menneskenes Handlinger ere strafværdige eller ikke strafværdige, bør bruges megen Forsigtighed, og der maa især sees hen paa Handlingens Bevæggrunde, da Historien viser os, at alt for overilede Domme ofte kan skade meget og ufortient gjøre et Menneske ul lykkelig.

Historien kan ogsaa blive et Opmuntringsmiddel til Hengivenhed i Guds Villie og Stræben efter at opfylde sine Pligter, i det den viser os hvorledes et viist Forsyn til alle Tider regierer Verden og sikkert vil belønne dem, som efterkomme hans Befalinger, tillige naar vi see hvorledes der ofte af det Onde er kommet noget Godt, og hvorledes Gud ofte har hjulpet Menneskene af deres Nød, der hvor de mindst ventede Rædning.

4. Prøve, som erholdt Characteren

Temmelig godt.

Der er nok neppe noget Studium, som medfører saa megen Fornøielse og Nytte som Historiens. Den moralske Nytte er især meget udbredt. Dersom man imidlertid ikke nøie maler sig Begivenhederne og ret giennemtænker dem, vil denne Nytte ikke finde Sted. I Historien finde vi enhver Tænkemaade afbildet, og vi kunne derved let ud-
drage alt, hvad saadan en Tænkemaade medfører af Godt eller Ondt, og blive derved øvede i at slutte sig fra Aarsagerne til Følgerne. En Historiefriivers Pligt er det derfor ikke allene at fortælle Begivenhederne, men ogsaa at gjøre Læserne opmærksomme paa Følgerne af dem; derved dannes Mønstre og da opfylder Historien sin Hensigt. Vi finde i Historien Exempler paa Dyd og Last. Ligesom en nidfiær og for sit Fædeland varmt tænkende Mænd ofte har bragt et heelt Rige fra Armod til Velstand, saaledes finde vi ogsaa ofte at skiendige og nedrige Mennesker have bidraget lige saameget til sit Fædelands Undergang, og hvad Under da om Attraae efter den første Esterlignelse og Afstye for de sidste opvækkes? Det er derfor ikke ualmindeligt at finde Personer i Historien, som have valgt Fortidens Mænd til Mønstre. Gustav Adolph f. Ex. brugte Christian den 4 til Mønster

og vandrede samme Wei som denne store Konge. Fædrenelandets Studium giver os overflødige Exempler paa Mod og Klogskab, og disse Exempler ere saa meget kraftigere. Fædrenelandets Studium medbringer derfor en dobbelt Nytte, og af dette bør enhver god Borger vide noget.

B. Til tredie Rubrik (latinsk Stil).

I. Prove, som erholdt Characteren Udmærket Godt a).

Cum Epaminondas dux Thebanorum a Laconia esset reversus, capitalis judicii est accusatus, quod imperium quatuor menses diutius, quam legibus esset constitutum, tenuisset. Collegas suos ut eos servaret, rogavit, ut omnem culpam in se unum conferentes contenderent, se invitos ut leges violarent, coactos esse. Ipsum se judicibus repræsentavit confirmans, se suis factis, quibus nullæ causæ meliores sibi essent, optime defendi posse. Si ea non tali modo judicarent, eos rogavit, ut se interficiendum cura-

a) Af Cr. Em. Bruun, dimitteret fra det Schenbockske Institut.

rent, ea tamen conditione, ut columnæ ejus sepulchrali hoc verba insculperentur: Epaminondas Thebanos coegit ferro flammâque vastare Lacedæmoniorum agros, quos nemo quingentos annos hostiliter intraverat, Messenam iterum ædificare et Græcis libertatem reddere. Iudices verborum sentientes eum absolverunt.

2. Prove, som erholdt Characteren

..... Meget godt.

Epaminondas, Thebanorum dux, a Laconia reversus capitis accusatus est, quod imperium quatuor menses præter tempus legibus destinatum tenuisset. Collegas suos ut servaret, rogavit, ut culpam omnem in se solum conferrent, affirmantes se sua haud sponte, ut leges violarent, coactos esse. Ipse in iudicium veniens, nullam meliorem defensionis causam factis suis habere affirmavit. Si aliter cogitarent, ut se morte afficerent, rogavit, ea tamen conditione ut in columna sepulchrali verba hæc scriberent: Epaminondas Thebanos, ut igne ferroque agrum Laconiae, quingentos per annos nullius a pede hostis pulsatum, vastarent, Messenam ut iterum

ædificarent, Græcisque libertatem redderent; coegit. Iudices gravitate verborum commoti eum absolverunt.

3. Prøve, som erholdt Characteren Godt.

Epaminondas, dux Thebanorum, a Laconia reveniens capitis accusatus est, qui imperium per menses quatuor præter tempus lege constitutum tenuerat. Ut eos, qui simul duces erant, servaret, oravit, ut culpam in eum injicerent et confirmarent, se invitos, ut legem negligerent, coactos esse. Ipse in judicium ivit confirmavitque, se causas meliores quam facta sua ad se defendendum proferre non posse. Iudicibus si aliter videretur, rogavit, ut se interfici juberent, sub hac conditione, ut verba hæc columnæ sepulchrali imponerent: Epaminondas Thebanos, ut agrum Lacedæmonorum, quem hostis nullus per annos 500 intraverat, igne et ferro vastarent, Mæcenam ædificarent et Græcis libertatem redderent, coegit. Iudices vim verborum intelligentes, eum solverunt.

4. Prøve, som aflagdes med Characteren Sæmmelig godt.

Cum Epaminondas dux Thebanorum Laconia reventus esset, capitis accusatus est, quia

imperium quatuor menses longius, quam legibus destinatum erat, retinuerat. Gratia servandi illos, qui simul cum eo imperium habebant, oravit, ut culpam in eum unum conferrent atque contenderent, se contra voluntatem suam coactos fuisse leges negligere. Ipse se iudicibus monstravit confirmatione illa, se rationes defensioni suæ non meliores factis suis habere. Si aliter invenerunt, oravit, ut eum necarent tamen ea conditione, ut columna sua, sepulcrali hæc verba insculperentur. Epaminondas igne gladioque Thebanos coegit, ut agrum Lacedæmoniorum deturbarent, ubi nullus hostis per annos quingentos intraverat, ut rursus Messenam ædificarent, et Græcis suam libertatem redderent. Iudices vim illius verborum sentiebant, eumque innocentem renunciabant.

5. Prove, som aflagdes med Characteren
Maadeliq.

Epaminondas Thebanorum dux, Laconica relictæ capitis est accusatus, propterea quod quatuor menses post illud temporum spatium, quod leges summo imperio statuissent, exercitum regere mansisset. Collegarum suorum e periculo eripiendorum gratia ab iis petivit, ut omnem culpam in se ipsum conferrentes invitos sese ad

leges minime obediendos coactos esse contendere. Ipse iudicibus sese offerens sui malo prohibendi causa nulla optima argumenta quam sua facta, proponere sese intelligere confirmavit. Ab iis, nisi hoc comprobaverint, petivit, ut hoc tamen plane inter eos stato, quo hæcce verba columnæ inscriberentur: Epaminondas Thebanos ad agrem Lacedæmoniorum igni ferroque delendum, qui spatium CCCCannorum a hostibus calamitate haud est affectus, ad fundamentum Messenarum rursus injiciendum, atque ad libertatem amissam Græcis tribuendam coegit, anima ejus criperetur. Iudices gravem orationem sentientes e periculo eum eripuerunt.

I Henseende til de levende Sprog bemærker man, at Dimittenderne overhovedet deri forholds-
mæssigen stode tilbage. Dette var ogsaa paa nogen Maade at vente i Betragtning af, at disse Læregienstande høre til de nye, som for kort Tid siden ere indførte, og i hvilke de Glestes Underviisning derfor har begyndt sildig og i kortere Tid været fortsat. Udgiveren troer derfor ikke, at disse Rubriker endnu for dette Aar tilbyde nogen saa fast og bestemt Maalestof for Characterernes Forhold til Provernes Beskaffenhed, at han jo hellere opsætter til en anden Leilighed at meddele Exemp-
ler derpaa. At det imidlertid allerede nu ikke
Universi. og Skole - Annaler. 1808. I. B. E

manglede paa Candidater, som i disse Sprog havde giort en roesbærdig Fremgang, endog naar denne alene var grundet paa deres Skoleunderviisning, vise Listerne, og som nærmere Beviis hosfoies her en Oversættelsesprøve af Dansk paa Fransk, saaledes som den af vedkommende Dimittend a) er leveret:

Les Maures en Espagne sont renommés; mais leur histoire n'est que peu connue. Leur nom nous rapelle l'esprit de Chevalerie, la politesse et les beaux arts, et les fragmens de leurs annales que l'on trouve dans les auteurs arabes et espagnols ne contiennent qu'une relation de rois tués, de guerres intestines et de combats eternels livrés à leurs voisins. On y trouve cependant aussi des traits de bonté, de justice et de grandeur d'ame, qui nous frappent beaucoup plus que ceux, que nous lisons dans nos histoires, soit parcequ'ils ont une espece d'originalité, qui tire son origine de la façon de penser des orientaux, soit parcequ'une belle action, une tendre expression au milieu des exemples nombreux de barbarie tirent un nouvel éclat des crimes, dont elles sont entourées.

a) Fr. B. Friis, dimitt. fra det Scheuboeske Institut.

III. Academiske Høitideligheder.

Den 6 Febr. blev Hs. Majestæts Kongens Fødselsdag høitideligholdt af Universitetet.

Indbydelsen til denne Høitid skeete ved et af Professor Thorlacius. forfattet latinsk Program, som handlede om den offentlige Redelighed (fides publica), og Maaden hvorpaa den dyrkedes hos Grækere og Romere.

„At offentlig Redelighed, saa taler Forfatteren, er enhver Stats Prydelse derom have alle Retsindige stedse været enige. Men hvilken Tanke skulde det hellere lyfte at dvæle ved, hvad skulde vi her hellere foretage os ved den 28 og 29 Januars Høifest, end at bringe den ærværdige Gudsdom, som de Gamle kaldte offentlig Redelighed (fides publica) sit Offer? Denne Gudinde fryder sig (saavidt hun under nærværende Omstændigheder kan) over, at hendes Dyrkelse blandt os, lige gammel med det danske og norske Navn, har vrist sig i nyt Lys og med ny Glans for hele Europas Dine. Vel købtes denne Gæde dyrt ved Fædrelandets Ulykke; men var dette ene Vilkaaret, under hvilket Redelighed kunde erhverve sig en evig Roes, vore Fienders Troløshed brændemærkes med uudslættelig Skændsel, næsten kunde man da sige, den kostede ei for meget. At handle om Gudindens Dyrkelse hos nyere Folkeslag, skulde vel her

ikke være uhenfigtsmæssigt, men hellere vender Diet sig mod Alderdommen, for at quæges ved Synet af den blidere Skiæbne, som dengang var hendes Lod.

Saa vel hos de græske Talere som hos andre deres Skribenter finder man² fortræffelige Steder om Vigtigheden og Nødvendigheden af Redelighed i offentlige og private Anliggender. Redelighed er det sikreste Middel til at fremme sit Vel, siger Demosthenes *a)* og et andet Sted *b)* udtrykker han sig saaledes: „af de tvende Goder, der kan blive en Stat til Deel, Rigdom og Tillid hos andre Nationer, er denne det vigtigste. Det er uflogt at være ligegyldig ved sin Afgtelse, fordi man er fattig. Min Bøn til Guderne skal derfor være, at de ville skænke os Velstand, hvis ikke, at vi i det mindste maae være agtede for vor Redelighed.“ Ypperlig er ogsaa den Tale, hvormed Xenophon, da han førte Grækerne tilbage fra Toget mod Cyrus, søgte at formaae den thraciske Konge Seuthes, til redeligen at betale Soldaterne deres Sold *c)*. Skiondt det ikke vilde falde vanskeligt hos græske

a) I hans Tale for Phormio, ed. Reiske T. II. P. 958.

b) I hans Tale mod Leptines, ed. Reiske T. I. P. 464.

c) Cyri *αὐτοκρατορίας* L. VII. c. 7. ed. Weiske. T. III. P. 300 — 302.

Skribentere at finde mange flere saadanne Yttringer, der anbefale vedholdende Redelighed, var dog Nationens Fetsind i det hele taget saa stor, at den ikke ydede denne Gudinde ret megen Opmærksomhed. Om endog hist og her et eller andet Redeligheds-Tempel, saaledes som der skal have været et i Athenen, kunde fremvise, var dog denne religiøse Dyrkelse hverken saa almindelig udbredt eller af den Bessaffenhed, at den stod i nogen Forbindelse med andre offentlige Indretninger, eller havde nogen særdeles Indflydelse paa Borgernes Character og Sæder.

At man hos forskjellige italienske Folk har stattet Redeligheden mere end hos Grækerne, synes at fremlyse af nogle Skikke og Ceremonier, hvortil man finder Spor i den romerske Historie. Saaledes giver Dionysius *d)* Bink om, og dette er ogsaa nogle Nyeres *e)* Formening, at Indstiftelsen af Fetialerne, som bestemte Krig og Fred, var en Foranstaltning, som skyldes Etrurerne. Det er neppe Tvivl underkastet, at Semonis eller Sancis Gudsdyrkelse har en sabinisk Oprindelse, og de saakaldte latinske Frier vise tydeligen, at de latinske Folkeslag ved offentlige og aarlige Fester

d) J. hans Archæologia L. I. C. XXI. ed Reiske. P. 54 — 56.

e) f. Ex. Mazocchi i Tabb. Æn. Heracleensibus.

søgte at stadfæste deres gjensidige Venskab og Trofasthed. Udenfor Rom finder man sieldnere Spor hertil, fordi det ved at udbrede sit Herredømme over Italien enten gjorde disse Indretninger til sine, eller bragte dem i Forglemmelse.

Men ingen af Oldtidens Nationer var der, hos hvilke den offentlige Redelighed nød saadan Algt som hos de ældre Romere. Numa *f*) havde bibragt Folket en saa religiøs Tænkemaade, at Troe og Love næsten mere regierede Staten end bydende Forskrifter eller Frygt for Straf, og at Naboerne fattede en saadan Verbødighed for en saa hellig By, at de ansaae det for en Forbrydelse at forgribe sig paa den. Han *g*) stiftede et Tempel for offentlig Redelighed, hvor der anstilledes aarlige Offeringer. Den samme Numa var det, som ved at indrette *Petial Collegiet* vilde forebygge, at Romerne ei skulde føre uretsfærdige Krige, og sørge for, at der kunde gives en Domstol, for hvilken andre Nationers Klager kunde andrages, og efter Ret og Billighed paa-
 kiendes. Flere til den Ende foreskrevne religiøse Ceremonier, som iagttoges ved at forkynde Krig og slutte Stilstand, Forbund og Fred, kunde ei

f) Liv. I. 21.

g) Dionys. Ant. Rom. L. II. c. LXXV. ed Reiske.
 T. I. P. 398 — 399.

andet end forhindre mange Uretfærdigheder, for-
 milde Krigsgrusomheder selv, og overhovedet give
 Redelighed i Krig og Fred en ny og mægtig Støtte.
 Romernes senere Historie viser, at Pompils Be-
 stræbelser ei bleve frugtesløse. Fabricius var ikke
 den eneste, som det var vanskeligere at bevæge fra
 sin Redelighed, end Solen fra sit Løb. Redelig-
 hed var det som afsvang Fremmede den Bekien-
 delse, at de i de romerske Senatorer ærede ligesaa
 mange Konger; Redelighed var det, som vandt
 dem flere Nationers Venkab end den paadrog dem
 Fienders Misundelse. Redelighed var saa ind-
 groet i Romernes Character, saa indsmeltet i
 deres Sprog, at alle baade i deres offentlige og
 private Handlinger erklærede at gjøre alt redeligen
 (*bona fide*), at de for Retterne alene ved den
 offentlige Redelighed (*fide publica*) opfordrede Vid-
 nerne i de vigtigste Sager til at fremkomme med
 deres Udsagn, at man pleiede at udsige, man op-
 tog fremmede Nationer i Venkabs og Redeligheds
 Forbund (*in amicitiam fidemque*), at man i Bøn-
 ner til Guderne selv, hvad enten de vare Udtryk
 af Beundring eller Tillid i Modgang, anraabte
 disses Redelighed (*fides*). Paa hvad Sted i Byen
 Numa havde indstiftet disse Redelighedens Hel-
 ligdomme, derom udlade Skribenterne sig ikke
 bestemt. Det er ikke usandsynligt, at det har været
 paa Capitoliner-Vierget, som Romulus allerede

havde befæstet. Jupiters Tempel paa Capitolium blev begyndt af Tarquinius Priscus, fortsat af Tarquinius Superbus, og omfærd indviet af Consulen M. Horatius Aar 249 efter Roms Anlæggelse. Vist er det, at Romerne i Nærheden af dette opførte et Redelighedens Tempel *h)* og der er intet imod den Formening, at det er blevet byggt paa samme Sted, hvor Roms anden Konge havde indrettet hine Redelighedens Helligdomme *i)*. Tvende Gange finder man, at der i Republikens Tid er gjort Indvielser til Fides: af Consulen Atilius Calatinus Aar 495 efter K. A. og af M. Emilius Scaurus Aar 638 efter K. A.; men dette synes snarere at maatte forstaaes om Templets Istandsættelse eller der helligede Statuer, end om Templets første Opbyggelse, som uden Tvivl er langt ældre. Dette den Capitolinke Jupiters og Redelighedens Naboskab var vist nok det skønneste og for de romerske Naaben det hæderligste, man kan tænke sig.

Skiondt Oldtiden ei har opbevaret os noget om denne Gudindes Dyrkelsesmaade, er det dog klart, at der i den har været noget, som tjente til at indprænte Ærlighed i Tanker

h) Ciccr. Offic. Lib. III. c. 29.

i) Cicero de nat. deorum L. II. c. 3.

maade. Numa *k)* befalede, at Præsterne skulde føre til dette Capel i en lille Vogn med et Spænd Heste, og forrette Gudstienesten med sammenfoldet Haand til Tegn paa, at Redelighed skulde bevares og at dens Gæde ogsaa i den høire Haand var hellig. Hvorledes selve Gudindens Billedstøtte var i Templet, dertil kan man ikke slutte sig uden af Mynter *l)*, især af visse Familiers. Paa en Mynt af den Cæciliske Familie sees hendes Figur paa begge Sider, paa Uversen hendes Hoved smykket med en Oliefrands, paa Reversen Gudinden selv, staaende, med en Kurb fuld af Ur i den høire og med Ur i den venstre Haand. Om imidlertid Redelighedens Billede i Templet har havt Fredens eller Krigens Insignier, dette gjør en Denarius af den samme Cæciliske Familie tvivlsomt, da man paa den seer Gudindens Hoved, bag hvilket staaer det gamle Bogstav F. omvundet med en Laurbærfrands. Ikke mere Lys faaer man af de Mynter, som have Soldaternes, Legionernes og Krigshærenes Trofskab eller den offentlige Redelighed til Paaskrivt; thi paa de sidste sees for det meste tvende Hænder i hinanden, Fredsstaven, Ur, Valmue; paa hine militaire Attributer, Ørne, en Kugle, en ombendt Stang. Horats *m)*

k) Liv. I. c.

l) See Rasches Lexicon rei numariæ in voc. Fides

m) Od. I. 3. 5. 21.

forestiller os Redeligheden indsvøbt i en hvid Kaabe. Herved bemærker Skoliasten Acron, at de, som offrede til Redelighedsgudinden, havde Hovedet saaledes indsløret. Men større Skieshed synes der at blive hos Digteren, naar man enten antager Gudinden selv smykket med dette Skyldfrihedens Symbol, eller betragter dette Epitheton som et poetisk Billede. Forresten er det ikke Redelighedens Dyrkelse uvedkommende at anmærke, at Pladsen, paa hvilken dette Tempel stod, var iblandt dem, hvor de offentlige Love bleve opslagne, for at de derved kunde faae desstørre Anseelse og Virksomhed. At det Indre af Templet ikke var uden Ornamenter, sees af Plinius; thi naar han fortæller om Thebaneren Aristides, Apelles's Jævnlinge, der først havde forsøgt paa at udtrykke Character og Følelse, lægger han til n): at der i Redelighedsgudindens Tempel paa Capitolium saaes et Malerie af ham, der forestillede en Olding med en Lyre at undervise en Dreng.

Foruden dette Redelighedsgudindens berømte Tempel paa Capitolium, tale de romerske Topographier o) endnu om tvende andre: det eene i Byens tiende Qvarteer eller Palatium, som de

n) Hist. nat. L. xxxv. Sect. xxxvi. n. 19. Ed Bipont. T. v. p. 301.

o) Adlers Beschreibung der Stadt Rom 4. P. 314 og 340.

forene med Cereris og Victoriæ Temples; det andet i det trettende Qvarteer paa Aventinerbjerget, som de kalde Redelighedens Capel (ædicula Fidei). Om begge disse er blot Navn og Sted bekiendt. Med den omtalte Gudinde var en anden Guddom, nemlig den saakaldte Deus Fidius, broderlig beslægtet. Men denne er af sabinisk Oprindelse."

Forfatteren slutter med nogle Tidsumstændighederne vedrørende Betragtninger. „Ønsker for Kongehusets Vel, siger han, opfyldte paa denne Høitid saameget mere hver dansk og norsk Mands Bryst, jo mere Fyrste og Borgere under fælles Farer have lært og daglig lære at agte hinanden. Men det Kiøbenhavnske Universitet, hvis Borgere i sidste Semester af det nyshenrundne Aar (ikke mod Minervæ Bille) ombyttede Bogen med Sværdet, tager desto mere levende Deel i denne Høitid, jo villigere det tilstaaer, at al den Tieneste, det redeligen har viist Konge og Fædreland, udgør en Deel af den offentlige Redelighed, uden hvilken ingen Stat kan bestaae. Det har en saa meget mere grundet Anledning til at ønske Fædrelandets Vaaben en lykkelig Fremgang, jo føleligere det Tab er, som det har lidt af en Fiende, der især rettede sin odelæggende Ild mod Videnskabernes fredelige Boliger."

Talen holdtes, efter Rectoris Magnifici An-
dragende, i Trinitatis Kirke af p. t. Rector Mag-
nificus Prof. Treschow, og handlede om: at
en fredelig Fyrste og hans Folk lider
mindre ved Krigen, og derimod høster
flere Fordele af den end Angriberen a).

Ved Slutningen bleve Navnene paa de aca-
demiske Borgere, som af vedkommende Faculter
ter vare tilkiendte Præmier for indsendte Afhand-
linger over forrige Aars Priisopgaver bekiendtgjorte, og de over Afhandlingerne selv forfattede
Censurer oplæste.

Over det i Theologien fremsatte Spørgsmaal:

„At vise, hvilke Spoer der, enten i de hellige
Bøger selv, eller i den apostoliske Tidsalders
Eskrifter, findes til nogen orientalsk Philosophie“
indkom ikkun een Afhandling, skrevet paa Latin,
med dette Motto:

ei tis en logō & ptaiet stōs telēios anhr.

Det theologiske Facultets Dom derover var
følgende:

Ad reportandum præmium a Theologorum
ordine anno superiore propositum se accinxit
non nisi unus, qvi tesseram sibi fecit sententiam
Iacobeam *ei tis en logō & ptaiet stōs telēios anhr.*

a) Et udførligere Udtoq af denne Tale vil Læseren finde
i Kiøbenhavn's lærde Efterretninger No. 6.

Laudabilem ille adhibuit diligentiam, limatum in quæstione accuratius constituendâ studium, nec facile ullum e recentioribus, qui faciem sibi prætere posset, scriptorem neglexit. Offendit quidem in eo, præter minorem sermonis puritatem, quod ambitum quæstionis limitibus justo arctioribus circumscribens, varia, quæ disquisitione dignissima viderentur, intacta reliquit. Cum vero libelli dotibus antea laudatis accedat, quod autor in iudicando sobrius, in colligendo subtilis, in affirmando modestus, errores feliciter caverit, in quos multi recentiorum inciderunt, qui idem argumentum attigere, dignum, qui præmio ornatur, censuimus.

C. F. Hornemann. Münster. P. C. Müller.
R. Meyer.

Ved Seddelens Åbning befandtes Forfatteren at være
Arne Helgesen b).

Over den æsthetiske Opgave:

„At udvikle, og med passende Exempler at oplyse, hvori den oratoriske Numerus bestaar, og efter hvilke Regler den i Modersmaalet bør bestemmes“

indkom tvende Afhandling. Den over disse af vedkommende Censorer afgivne Bedømmelse lod saaledes:

b) Dimitteret fra Keiserlig Skole 1799.

Duo nobis exhibita fuere tentamina, quorum auctores thema in æstheticis anno 1807 propositum: "de numero oratorio imprimis in lingua vernacula" explicare studuerunt. Unum, cui inscripta hæc sententia: "regna firmant pietas et eloquentia" omnibus nominibus mediocre, in tractatione vagum est, mancum, languidumque, in dictione vitiosum. Alterum, hac insignita tessera: "Nubila sunt subitis tempora nostra malis; Secessum scribentes atque otia quærunť" non bono solum sermone, sed et accuratis notionibus, ordine lucido et felici exemplorum delectu se commendat. Sunt quidem, quæ censura severior in hac quoque disquisitione desiderare possit; nam nec quid in re proposita vernaculæ proprium sit, auctor sat sollicite anquisivisse nec vernaculos oratores in usum, ut par est, convertisse videtur. Sed quum quæstioni tamen in universum satisfecerit, præmium ipsi ob virtutes, quas laudavimus, adjudicare non dubitamus.

Havniæ d. xi Januari 1808.

Rierulf.

B. Thorlacius.

Med Gæddelens Nabning fandtes Forfatteren at være
J. J. Dampc).

c) Dimitteret fra Trueskole 1804.

Til Besvarelse af den juridiske, medicinske, philosophiske, mathematiske, historiske og philologiske Priisopgave vare ingen Forsøg indkomne.

Da det med Høie kunde formodes, at denne Mangel paa Concurrence havde sin Grund i de indtrufne Krigsuroligheder, formedest hvilke adskillige Forfattere ikke havde kunnet tilendebringe deres begyndte Arbejder, foreslog vedkommende academiske Lærere, at de samme Opgaver maatte i bemeldte Fag igien udsættes for Aaret 1808, hvilket Forslag af Directionen, ved den sædvanlige allerunderdanigste Forestilling angaaende Priis-spørgsmaale ved Universitetet, anbefaledest til Hs. Majestæts Approbation. Allerhøiøst samme behagede derpaa ved Resolution, dateret Kendsborg den 29 Januari 1808, at befale, at de i Jurisprudentien, Medicinen, Philosophien, Mathematiken, Historien og Philologien for Aaret 1807 udsatte Priisopgaver skulde igien udsættes for Aaret 1808 samt at approbere de foreslagne nye Opgaver i Theologie og Æsthetik.

De for i Aar udsatte, i forbemeldte Indbydelsesprogram bekiendtgjorte, academiske Priisopgaver ere saaledes følgende:

1. I Theologien.

Præmissa disquisitione de origine et varia apud varias gentes indole opinionum de vatibus Deorum rerumque futurarum interpretibus, enarratur ortus historia, character et in populum israëliticum merita ordinis prophetici, qui in re publica judaica vigit.

Efter foregaaende Undersøgelse om Oprindelsen og den hos forskellige Nationer forskellige Beskaffenhed af Formeener om Profheter og Gudsfigere, udvikles den prophetiske Stands Opkomst, Historie, Character og Fortienester hos Jøderne.

2. I Jurisprudensen.

Quomodo contumacia rei in causis cum civilibus tum criminalibus secundum leges exteras celebriores atque patrias interpretanda est? quidque statuendum videtur, ut justitiæ distributivæ ab omni parte satisfiat.

Hvorledes er, saavel efter de berømteste udenlandske, som efter Fædrelandets Love, den Indstævntes Udeblivelse fra Retten at ansee, saavel i civile som criminelle Sager? og hvad Regel synes at burde antages, for at den uddelende Retfærdighed i alle Henseender kan fyldestgøres.

3. I Medicinen.

Num bilis et hepatica et cystica ex sanguine rubro arteriæ hepaticæ (ut nostro ævo quidam crediderunt), an ex utroque horum liquidorum flumine secernuntur?

Afsøndres saavel Lebergalden som Galdeblære-
Galden af det røde Blod i Lever-Pulsaaren (hvilket nogle af Nutidens Physiologer ville) eller af Portaarens sorte Blod, eller ere begge disse Blodsorter at betragte som Kilden for denne Afsøndring?

4. I Philosophien.

Exemplis et lingvarum nominumque diversorum comparatione instituta doceatur, cum qua ratione ex iis sæpe errores extiterint gravissimi, tum quare nonnullæ gentes de multis rebus et rectius senserint quam aliæ, et plura noverint. Deinde regulæ tradantur, hinc derivandæ, ex quibus sermonis ipsarumque lingvarum virtutes æstimari possint.

At oplyse ved Exempler og Sammenligning af Sprog og forskellige Navne, saavel hvorledes der af dem ofte have reist sig store Bildfarelser, som hvorfor nogle Folk om adskillige Ting baade have havt rigtigere Begreber og fuldstændigere Kundskab end andre. Dernæst at udlede og fremsætte de

Regler, hvorefter Sprogets og de forskiellige Tungemaals Guldkommenheder kunne bedømmes.

5. I Mathematiken.

Exponere theoriam percussione fluidorum in datum planum tam verticale quam inclinatum, eamque cum recentioribus experimentis comparare.

At fremsætte Theorien om de flydende Legemers Slag imod en given Flade, saavel vertical som skraa, og sammenligne den med de nyeste Experimenter.

6. I Historien.

Per partes eundo ostendatur, Polybio inprimis auctore, quibus opibus præsidisque et externis et internis post deletam Carthaginem niteretur imperium Romanum.

I det Enfelte at vise, især ved Polybii Beileddning, paa hvilke indvortes og udvortes Hielpesilder det romerske Riges Styrke efter Carthago's Ødelæggelse var grundet.

7. I Philologien.

Tetralogiæ græcæ indoles omnisque ratio ex ipsis, quæ habentur, græcis dramatibus dramatumque fragmentis, qua fieri poterit, accurate exponatur.

Med mueligste Nøiagtighed af selve de græske
Theaterskykker, eller Fragmenter af samme, som
haves, at udvikle den græske Tetralogies Natur og
hele Beskræffenhed.

8. I Æsthetiken.

At udvikle Elegiens oprindelige Beskræffenhed; og
bestemme dens Væsen og Værd, med Hensyn til
ældre og nyere Nationers Forsøg i denne Digterart.

IV. Academiske Stipendier.
Alumner paa Communitetet og Regentseu
ved Begyndelsen af Aaret 1808.

Alumnernes Navne.	Døptagelsesdatum.	Skolen hvorfra de ere dimitterede.	Det valgte Studium.
1. Halborg, C. H.	Com. Aug. 1804. Reg. Febr. 1806	Christiania Sk.	Teologie
2. Alrensbach, H. H.	Reg. Sept. 1805	Odense Skole	Teologie
3. Alschoug, F. C.	Com. Aug. 1807. Reg. Jan. 1808	Privatist	Teologie
4. Alfens, W. R.	Com. Marts 1807. Reg. Sept. 1807	Marhuus Skole	Teologie
5. Alstrup, M.	Reg. Decbr. 1804	Horsens Skole	Teologie
6. Bagger, C. R.	Com. Sept. 1807	Marhuus Skole	Teologie
7. Balfen, J. G.	Com. Jul. 1807	Bergens Skole	Teologie
8. Bang, J.	Com. Sept. 1807. Reg. Jan. 1808	Hersluskh. Skole	Teologie
9. Bang, P. C.	Reg. Sept. 1803	Privatist	Teologie
10. Barfoed, H. P.	Com. Febr. 1806. Reg. Mai 1807	Narsskov Skole	Teologie
11. Biering, J. R.	Com. Marts 1807. Reg. Oct. 1807	Nordinbg. Sk.	Teologie
12. Biermann, G. R.	Reg. Nov. 1806	Helsingørs Sk.	Teologie
13. Blicher, H. J.	Com. Aug. 1807	Schouboes Inst.	Teologie
14. Blicher, P.	Com. Nov. 1806. Reg. Sep. 1807	Slagelse Skole	Teologie

Alumnernes Navne.	Optagelsesdatum.		Eftolen, hvorfra de ere dimitterede.		Det valgte Studium.
15. Bloch, N.	Com.	Jun. 1806.	Neg.	Sept. 1806	Riborg Skole Theologie.
16. Borch, M.	Com.	Jul. 1807.	Neg.	Jan. 1808	Christiania Sk. Theologie.
17. Borch, P.	Com.	Nov. 1803.			Privatist Jura
18. Bramsen, M.	Com.	Sept. 1806.	Neg.	Sept. 1807	Golding Skole Theologie
19. Brandt, E. E.	Com.	Decb. 1804.	Neg.	April 1805	Nyfisbing Sk. Theologie
20. Brix, J.	Com.	Jun. 1807.	Neg.	Dec. 1807.	Kanders Skole Theologie.
21. Brohm, E. E.	Neg.	Mai 1805			Ddense Skole Theologie
22. Bude, E. E.	Com.	Jul. 1805.	Neg.	Febr. 1806	Herlufsh. Skole Theologie
23. Bugild, P.	Com.	Sept. 1804.	Neg.	Sept. 1807	Narhuus Skole Theologie
24. Bütcher, J. J.	Neg.	Octob. 1805			Riborg Skole Theologie
25. Bütcher, J. M.	Com.	Sept. 1805.	Neg.	Juni 1806	Nyefisbing Sk. Theologie.
26. Galding, E. P. J.	Neg.	Novb. 1807			Noeskilde Skole Philologie
27. Dahl, F. P. J.	Com.	Jul. 1806			Frederiksb. Sk. Theologie
28. Dampé, J. J.	Com.	Novb. 1806			Kiøbenh. Skole Theologie
29. Deinboll P. W.	Com.	Sept. 1804.			Kiøbenh. Skole Theologie
30. Dorph, N. W.	Com.	Decbr. 1805			Bordingb. Sk. Theol. og Phil.
31. Doderlein, J.	Com.	Juni 1806			Christiania Sk. Medicin
32. Grålev, M.	Com.	Sept. 1807.	Neg.	Dec. 1807	Nakstov Skole Theologie
33. Gande, M.	Com.	Septbr. 1807.			Ålborg Skole Theologie

Alumnernes Navne.	Optagelsesdatum.	Skolen hvorfra de ere dimitterede.	Det valgte Studium.
34. Rich, H. J.	Com. Sept. 1806. Reg. Juni 1807	Dense Skole	Theologie
35. Frizner, D. E.	Com. Novbr. 1805	Bergens Skole	Theologie
36. Rybu, M. F.	Reg. Novbr. 1804	Tronhiems Sk.	Theologie
37. Gad, P.	Com. Mai 1805	Privatist	Theologie
38. Gassfiott, J. J. B.	Com. Sept. 1807	Slagelse Skole	Theologie
39. Gjellebal, D.	Com. Juni 1807. Reg. Oct. 1807	Grederissh. Sk.	Theologie
40. Gjern, P.	Com. Sept. 1807. Reg. Jan. 1808	Biborg Skole	Theologie
41. Green, E.	Com. Sept. 1806. Reg. April 1807	Malborg Skole	Theologie
42. Groth, K. G.	Com. Dec. 1805. Reg. Mai 1806	Horsens Skole	Theologie
43. Gyldenfelt, H. H.	Com. Sept. 1807	Herlufsh. Skole	Jura
44. Gørgsche	Com. Sept. 1807	Slagelse Skole	Theologie
45. Hammer, H. G. M.	Com. Octbr. 1806	Herlufsh. Skole	Theologie
46. Hansen, E. F.	Com. Juli 1804. Reg. April 1805	Helsingers Sk.	Jura
47. Hansen, E. F.	Com. Mai 1807	Roeskilde Skole	Medicin
48. Hansen, H. E.	Com. April 1804	Riisensh. Skole	Theologie
49. Hansen, J. E.	Com. Nov. 1806. Reg. Juli 1807	Riisensh. Skole	Theologie
50. Hølle, E. M.	Com. Mai 1803	Marhuus Skole	Theologie
51. Høllager, A.	Com. April 1804	Manders Skole	Theologie
52. Hølgesen, A.	Com. Nov. 1804. Reg. Nov. 1804	Reisevig Skole	Theologie

Afsømnernes Navne.	Optagesstedet.		Efternavn	Det valgte Studium.
	Com.	Reg.		
53. Helken, J. A.	Com. Dec. 1804.	Reg. Dec. 1804.	Tronhiem Skole	Theologie
54. Hørmel, J. S.	Com. Febr. 1806		Dønske Skole	Theologie
55. Hørmel, J. S.	Com. Febr. 1805		Tronhiem Skole	Theologie
56. Hørmel, J. S.	Com. Nov. 1807		Nyfiabing Skole	Theologie
57. Hørmel, J. S.	Com. April 1805	Reg. Sept. 1806	Privatist	Theologie
58. Hørmel, J. S.	Com. Febr. 1807.	Reg. Sept. 1807	Ribe Skole	Theologie
59. Hørmel, J. S.	Com. Febr. 1805.	Reg. Febr. 1806	Hørmel Skole	Theologie
60. Hørmel, J. S.	Com. Jan. 1807		Hørmel Skole	Jura
61. Jacobsen, J. S.	Reg. Sept. 1804		Hørmel Skole	Theologie
62. Jensen, E. S.	Com. Dec. 1806.	Reg. Martz 1807	Hørmel Skole	Theologie
63. Jensen, J. E.	Com. Juni 1806.	Reg. Nov. 1806	Hørmel Skole	Theologie
64. Jørgensen, J. E.	Com. Martz 1806		Privatist	Theologie
65. Jørgensen, J. E.	Com. Mai 1805.	Reg. Juli 1805	Hørmel Skole	Jura
66. Jørgensen, J. E.	Com. Juni 1806.	Reg. Nov. 1806	Hørmel Skole	Theologie
67. Kattrop, J.	Reg. Febr. 1804		Hørmel Skole	Theologie
68. Kattrop, J.	Com. Juli 1806.	Reg. Octb. 1806	Hørmel Skole	Theologie
69. Kirrison, J. S.	Com. Decb. 1805.	Reg. Decb. 1805	Tronhiem Skole	Theologie
70. Kirrison, J. S.	Com. Juli 1805.	Reg. Octb. 1807	Privatist	Theologie
71. Kirrison, J.	Com. Juli 1805		Privatist	Theologie

Alumnernes Navne.	Doptagelsesdatum.			Skolen, hvorfra de ere dimitterede.	Det valgte Studium.
72. Knudsen, E.	Com.	Nov. 1806.	Neg. Oct. 1807	Kiøbenhavn. Skole	Teheologie
73. Koop, S. S.	Com.	Juni 1807		Privatist	Teheologie
74. Krebs, P. N. E.	Com.	April 1805.	Neg. Marts 1806	Hørlufsh. Skole	Jura
75. Krüger, E. S.	Com.	Juli 1807		Hørgærdydsstol.	Jura
76. Lind, H. E.	Com.	Aug. 1807		Helsingørs Sk.	Teheologie
77. Linnow, M.	Com.	Sept. 1807		Nyfiabing Sk.	Teheologie
78. Lohman, H.	Com.	Octbr. 1806		Ålborg Skole	Teheologie
79. Lorbauer, E. S.	Com.	Decb. 1805.	Neg. Marts 1806	Christiania Sk.	Teheologie
80. Lorenzen, B. E.	Com.	Sept. 1807.	Neg. Jan. 1808	Privatist	Teheologie
81. Lund, E. P.	Com.	Jan. 1805.	Neg. Novb. 1806	Slagelse Skole	Teheologie
82. Lyngge, M. S.	Com.	Dec. 1807.	Neg. Marts 1807	Frederiksb. Sk.	Medicin
83. Lachte, J. J.	Com.	Octbr. 1807		Nyfiabing Skole	Teheologie
84. Matthiasen, M.	Com.	Jan. 1805.	Neg. Decb. 1805	Næssilde Skole	Teheologie
85. Maken, H. S.	Com.	Juni 1807.	Neg. Sept. 1807	Ribe Skole	Teheologie
86. Meier, D. S.	Com.	Nov. 1803.	Neg. Sept. 1805	Kiøbenhavn. Skole	Teheologie
87. Molbed, E. S.	Com.	Febr. 1806.	Neg. Nov. 1806	Slagelse Skole	Teheologie
88. Monrad, P.	Com.	Juli 1804.	Neg. Juni 1806	Christiansk. Sk.	Teheologie
89. Møssin, O. E.	Com.	Octb. 1807.	Neg. Jan. 1808	Ålborg Skole	Teheologie
90. Møller, J. E.	Com.	Octbr. 1806		Privatist	Medicin

Alumnernes Navne.	Optagelsesdatum.	Efteren hvorfra de ere dimitterede.	Det valgte Studium.
91. Mors, P. S.	Com. Novb. 1806	Viborg Skole	Theologie
92. Mees, A.	Com. Juli 1806. Reg. Decb. 1806	Odense Skole	Theologie
93. Nielsen, J.	Com. Decb. 1805. Reg. Decb. 1806	Købstilde Skole	Theologie
94. Nielsen, M.	Reg. Sept. 1803	Golding Skole	Theologie
95. Nyholm, J. E.	Com. Sept. 1804. Reg. Mai 1805	Købstilde Skole	Medicin
96. Nøbler, M. S.	Com. Sept. 1806. Reg. Marts 1807	Købstilde Skole	Theologie
97. Næsted, S.	Com. Mai 1807. Reg. Octb. 1807	Aalborg Skole	Theologie
98. Nødrup, J. B.	Com. Febr. 1805	Privatist	Theologie
99. Olsen, F. E. B.	Com. Decb. 1807. Reg. Jan. 1808	Frederichsb. Ef.	lat. tilan. Gr.
100. Olsen, E.	Com. Sept. 1804	Golding Skole	Theologie
101. Olsen, M.	Com. Novb. 1806	Helsingaers Ef.	Theologie
102. Paludan, Janus	Com. Mai 1805	Bordingb. Ef.	Theologie
103. Paludan, Johan.	Com. Juni 1804. Reg. Octb. 1805	Berlufsb. Skole	Jura
104. Paludan, J. F.	Com. Decb. 1807. Reg. Octb. 1807	Privatist	Theologie
105. Petersen, H. A.	Reg. Sept. 1803	Privatist	Jura
106. Petersen, P. E.	Com. Decb. 1806	Golding Skole	Theologie
107. Pingel, C. M.	Com. Juni 1806. Reg. Marts 1807	Odense Skole	Theologie
108. Plesner, D.	Com. Sept. 1806	Marhuus Skole	Theologie
109. Plesner, H. A.	Com. Sept. 1803	Horsens Skole	Theologie

Nummer des Mannes.	Optagesstedt.	Skolen hvorsfra de er dimitterede.	Det valgte Studium.
110. Prah, C. K.	Com. Decbr. 1805.	Reg. Jan. 1806	Frederiksb. Sk. Medicin
111. Ransow, J. J.	Com. April 1806.	Reg. Nov. 1806	Bordingb. Sk. Theologie
112. Rasmussen, J. K.	Com. Juli 1807.	Reg. Jan. 1807	Bergens Skole Theologie
113. Rasmussen, J. E.	Com. Marts 1804.	Reg. Nov. 1804	Bordingb. Sk. Theologie
114. Rosen, K. E.	Reg. Octbr. 1806		Nyfiobing Sk. Philologie
115. Roher, E. P.	Com. April 1804.	Reg. April 1804	Bordingb. Sk. Theologie
116. Rordam, B. M.	Com. Decb. 1806.		Bergens Skole Theologie
117. Salicath, G. G.	Com. Decb. 1805.	Reg. Jan. 1806	Frederiksb. Sk. Theologie
118. Salting, G. E.	Com. Aug. 1807.		Gelding Skole Theologie
119. Sandholt, K.	Com. Aug. 1805.	Reg. Novb. 1806	Kiobenh. Skole Theologie
120. Scheving, J. H.	Com. Mai 1804.	Reg. Juni 1804	Holm Skole Philologie
121. Schmidt, C. M.	Com. April 1803.	Reg. Mai 1804	Manders Skole Theologie
122. Schoubye, J. P.	Com. Novbr. 1807		Marhuus Skole Theologie
123. Schram, M. E.	Com. Jan. 1807.	Reg. Decb. 1807	Bergens Skole Theologie
124. Schrender, D.	Com. August 1807		Bergens Skole Gura
125. Schulz, E.	Com. August 1806		Privatist Theologie
126. Seeborch, E. F.	Com. Decbr. 1806		Frederiksb. Sk. Gura
127. Sibbern, K. E.	Com. Decbr. 1805		Herslufsb. Sk. Gura
128. Slokheim, J.	Com. August 1804		Kiobenh. Skole Theologie

Nummerens Navne.	Optagelsesdatum.		Skolen hvorfra de ere dimitterede.	Det valgte Studium.
129. Smith, S. M. D.	Neg.	Mai 1806	Christiania Sk.	Theologie
130. Steen, M. F.	Com.	Febr. 1806. Neg.	Bergens Skole	Theologie
131. Struf, J.	Com.	August 1806	Rassow Skole.	Jura
132. Sørensen, J.	Com.	Febr. 1804. Neg.	Slagelse Skole	Theologie
133. Taarvig, M. B. M.	Com.	Decb. 1803. Neg.	Thronhiem Sk.	Theologie
134. Teilmann, J. E.	Com.	April 1805	Privatist	Theologie
135. Terchelsen, J. G.	Com.	Juli 1807	Borgerdyds Skol.	Theologie
136. Thanning, E.	Com.	Octbr. 1803	Bordingb. Skole	Theologie
137. Thorarensen, M.	Com.	Mai 1803. Neg.	Privatist	Jura
138. Thorarensen, M.	Com.	Mai 1804. Neg.	Privatist	Jura
139. Thorstenssen, M.	Com.	Nov. 1804. Neg.	Reisevig Skole	Theologie
140. Thorup, J. M.	Com.	Mai 1806. Neg.	Anders Skole	Theologie
141. Thorup, P. M.	Com.	Juli 1804. Neg.	Anders Skole	Theologie
142. Thorche, P. E.	Com.	Sept. 1804. Neg.	Bordingb. Sk.	Theologie
143. Tiethe, M. F.	Com.	Nov. 1803. Neg.	Nisbent. Skole	Theologie
144. Trojel, F. M.	Com.	Feb. 1805. Neg.	Odense Skole	Theologie
145. Trojel, D. G.	Com.	Decb. 1806. Neg.	Bordingb. Sk.	Theologie
146. Ulfing, F.	Com.	Octbr. 1804	Nibe Skole	Jura
147. Weber, P. F.	Com.	Marts 1806	Privatist	Theologie

Alumnernes Navne.	Optagelsesbatum.	Skolen hvorfra de ere dimitterede.	Det valgte Studium.
148. Wiborg, E.	Com. Febr. 1804	Privatist	Medicin
149. Widedeich, H.	Com. Febr. 1804. Reg. Dec. 1804	Biborg Skole	Theologie
150. Wilbrecht, J. C.	Com. Martz 1807	Kiøbenh. Skole	Jura
151. Winholt, H.	Com. Mai 1807	Nasføv Skole	Theologie
152. Wittrup, H.	Com. Octb. 1805. Reg. Febr. 1806	Handers Skole	Theologie

Man seer heraf, at af de 159 nærværende Alumnner studere 124 Theologie,

17 Lovsyndighed, 7 Medicin og 4 Philologie.

V. Academiske Smaaefkrifter.

Conspectus antiquorum statutorum
studii generalis Pragensis, quæ
Universitati Carolō-Ferdinandæ d. d. An-
ton Feyertag. Pragæ 1796. 40 p. 8.

Universiteternes Historie i Middelalderen er i saa mange Henseender mærkværdig, og har saa mange interessante Sider, at ethvert Bidrag til næiere Kundskab derom bør være Culturens Venner kjærkomment, især om det er hentet fra utrykte Kilder. Af dette Slags er nærværende Program af Antonius Feyertag, Syndicus, Notarius og Secretarius ved Universitet i Prag. Det indeholder dels det Diplom af Keiser Carl 4., dat. 7 Id. April 1348, hvorved dette Universitet blev oprettet, dels Pave Clemens 6 Bulle dat. 7 Cal. Febr. 1347, som dertil meddeler foregaaende Tilladelse, dels de ældste Statuter, saavidt Rectorer m. b. det angaaer. Hine ere baade for deres Indhold mærkelige og som Bidrag til Kundskab om den Tids Curialstil characteristiske. Til Prøve anføres her det første, nemlig Oprettelses-Acten:

Carolus Dei gratia &c.

Inter desiderabilia cordis nostri et quæ cogitationi regali jugiter occurrunt, animi præcipua

reddimur anxietate. Solliciti specialiter convertentes aciem mentis nostræ, qualiter regnum nostrum Bohemiæ (*quod præ ceteris hæreditariis, aut omnis fortunæ acquisitionis honoribus et possessionibus prærogativa mentis affectione complectimur*) cujus exaltationem omni, qua possumus diligentia, procurantes, ipsius honori intendimus totis conatibus et saluti. Sicut rerum vitualium ad dispensationem divini Nominis natura profluente tripudiat, sic ad nostræ provisionis edictum, prudentum virorum copia nostris artificialiter temporibus coretur. Ut fideles nostri Regnicolæ, qui scientiarum fructibus indesinenter escuriant, per aliena mendicare suffragia non coacti, paratam sibi in regno mensam propinationis inveniant, et quos ingeniorum naturæ subtilitas ad consilia reddit conspicuos, litterarum scientia faciat eruditos; nec solum compellentur, aut supervacuum reputent ad investigandas gyrum terræ scientias circuire, nationes expetere peregrinas, aut, ut ipsorum aviditatibus satisfiat, in alienis regionibus mendicare: sed gloriosum æstiment extraneos, alios ad suavitatem odoris et gratitudinis hujusmodi participium evocare. Sane ut tam salubris et laudabilis animi conceptio pariat fructus dignos, Regni ipsius fastigia tripudialibus novitatis volentes primitiis augmentari, in nostra Metropolitana et amœnis-

sima Civitate Pragensi, quam terrenæ fertilitatis fœcunditas et plenitudine rerum amœnitas localis, reddunt utiliter tanto negotio congruentem, instituendum, ordinandum et de novo creandum, consulta utique deliberatione prævia, duximus *studium generale*. In quo siquidem studio Doctores, Magistri, et scholares erunt in qualibet facultate, quibus bona magnifica promittimus, et iis, quos dignos videbimus, regalia donaria conferemus. Omnes et Singulos Doctores, Magistros et Scholares in professione, et qualibet facultate, æ undecunque venerint, veniendo, morando et redeundo, sub nostræ Majestatis speciali protectione et salva-guardia retinentes, firmam singulis fiduciam oblaturi, quod priuilegia, immunitates, et libertates omnes, quibus tam in *Parisiensi* quam *Bononiensi*, studiis, Doctores et Scholares, Authoritate regia, uti et gaudere sunt soliti omnibus et singulis illuc accedere volentibus, liberaliter impertimur; et faciemus ab omnibus et singulis inviolabiliter observari. In quorum omnium Testimonium et ad certitudinem pleniorẽ præsentis fieri iussimus et *Bulla aurea* a) typario Nostræ

a) Bulle betyder et Segl eller bedre Capselen dertil. bullare er derfor i Middelalderens Latin det samme som sigillare. Man forstaaer da, hvilke Buller der kaldes guldne, nemlig de Instrumenter (Documenter)

Majestatis impressa præcipimus communiri. Datum Pragæ Anno 1348 Ind .1. 7. Idus Aprilis Regnorum Nostrorum an. 2.

3 de ældste Statuta officii Rectoratus Academiæ Pragensis ere følgende Puncter de vigtigste.

Rector valgtes. Ved Valget havde den Bøhmiske Nation tre Stemmer og de andre tre kun een. Dette blev saaledes bestemt i Aaret 1409 af Kong Wencislaus, da den tydske Nation hidtil havde tilegnet sig to Stemmer, i Analogie med de Korrektigheder, som den galliske Nation nød ved Universitetet i Paris, hvilket dengang blev anseet som Monster for alle andre. Kong Wencislaus erklærer i sit herom in montibus Chutnis udstædte Diplom, at, omendskiøndt det ene Menneske bør elske det andet, bør man dog ikke elske Fremmede

ved hvilke der blev hænat et Segl i en Guldcapset. Den, som her omtales, har den Indskrift: *Roma caput mundi regit orbis fræna rotundi*. Det er nemlig bekiendt, at de tydske Keisere ansaae sig som Arvinger af det gamle romerske Keiserdom. Men at en romersk Keiser var det samme, som Verdens Herre, beviste Juristerne klarligen af Evangelium: „og der udgis en Befaling fra Keiser August, at al Verden skulde beskriveres til Skat.“ Hvilken usel Rolle i øvrigt disse Verdens Herrer, og navnlig den samme Carl 4. spillede i Rom selv; derom see f. Ex. Gibbon om det romerske Riges Forsald og Undergang

høiere end de Indfødte, hvilket han falder charitatis præposteratio. Tilskriften var saaledes: Honorabilibus Rectori et toti Universitati Magistrorum studii Pragensis, devotis nostris dilectis &c.

Den bøhmiske Nation skulde præsentere tre Candidater, de øvrige tre een. I Tilfælde af Stemmernes Liighed, skulde det Parties Valg gælde, som den gamle Rector tiltraadde.

For at kunne vælges til Rector, maatte man være 25 Aar gammel og avlet af lovligt Egestab, immatriculeret Medlem af Universitetet, ugift, geistlig, ikke Medlem af nogen religiøs Orden. Den gamle Rectors Functioner expirerede ikke, før den nyvalgte var antagen. Enhver, som gjorde Exception mod den nye Rectors Valg, skulde inden 14 Dage bevise sin Paastand; kunde han det ikke, betalte han 6 Gylden i Bøder, eller mistede alle Universitetets Privilegier.

Rector kunde ikke blot vælges udaf de i Prag værende, men ogsaa af fraværende, naar funktionen havde opholdt sig i Prag og inden 2 Uger der indfandt sig.

Den bøhmiske Nation faarede tre, de andre tre een Valgmand; disse fire Valgmænd skrede atter til iblandt sig selv at vælge en til Rector, og det inden een Times Forløb under Straf af en halv Gylden for hver. Ingen af dem maatte gaae bort, inden Valget var kommet istand.

Den udvalgte Rector maatte ikke undskyldes sig for at modtage Embedet uden gyldige Grunde, som da bedømtes af den gamle Rector.

Inden 7 Dage skulde den nye Rector lade sig recommendere til Universitetet og ved denne Leilighed modtage Seglet, Statutterne, Universitetets Penge m. v., samt aflægge Eed paa, at han havde de lovbefalede Egenskaber, vilde være Kongen og Riget tro, iagttage og overholde Universitetets Statuter, omgaaes redeligen med Universitetets Penge, efter sit Rectorats Udløb forblive een Maaned i Prag, staae til Ansvar for hvad Beskyldning der siden maatte gøres imod ham, og i Henseende til de Gæder, hvori han maatte dømmes, adlyde den nye Rector, item omhyggeligen optegne det Mærkeligste, som i hans Rectorat blev forhandlet.

Til i paafølgende Tilfælde interimistisk at foresaae Rectorembedet, skulde den nye Rector og hans Medraad strax udnaevne en Vicerector, der skulde have samme Egenskaber som Rectoren.

Rectoren skulde udvalge sig et Medraad af de fire Nationer. De Studerende inddeelttes nemlig i 4 Nationer; den Bøhmiske, hvortil ogsaa hørte Mæhrerne, Ungarerne og Slavonerne, den polske, den bayerske, hvortil alle Sydtyske regnedes, og den saksiske, som ogsaa indbefattede dem fra de nordiske Lande. Til hvilken af disse Nationer

ner end nogen herte, skulde han dog først immatri-
 culeres ved Universitetet, og derfor betale 6 Gro-
 schen, og love Rectoren og hans Eftermænd Lydig-
 hed, desuden betale en halv Groschen til General-
 pedellen. Men havde han ikke 12 Gylde at for-
 tære aarlig, skulde han give efter Rectorens Be-
 stemmelse. Med Valget af foromtalte Rectorens
 Medraad (Consilarii) skulde forholdes saaledes:
 Af de tre fremmede Nationer valgtes 6 fornuftige
 Mænd, 2 af hver; af den böhmiske Nation lige-
 ledes 18, og Listen paa disse 24 præsenteredes Rec-
 tor, som deraf selv valgte 8, to af de fremmede
 Nationer og 6 af den böhmiske. Behøvedes det,
 kunde endnu andre 8 paa samme Maade vælges,
 og Tallet saaledes forhøies til 16. Dette Med-
 raad skulde assistere Rectoren i hans Jurisdiction.
 Dog skulde han i meget vanskelige Sager forsamle
 hele Universitetsraadet, og følge det, som af sam-
 me besluttedes. Ved sit Embedes Tiltrædelse
 skulde Rector forsamle hele Universitetet og lade de
 Statuter oplæse, som angik alle uden Forskiel.
 Men de specielle Statuter, som af hvert Facultet
 vare udgivne, kunde disse Faculteter selv lade op-
 læse, naar og saavidt dertil fandtes at være An-
 ledning.

Rector maatte ikke tage uflittige Stu-
 denter i Beskyttelse. Han var forpligtet til,

paa enhver Students Forlangende, at lade oplæse det Statut, som angaaer Studenterne. Men det maatte ikke oplæses af andre end enten af Rector, ren selv eller Universitetets svorne Notarius eller Pedellen, og det Ord for Ord. Han skulde indkræve alle Bøder inden 10 Dage; den ene Part deraf tilfaldt ham selv, de tvende Universitetet. Under ham skulde Afskribere, Illuminerere, Correctorer, Pergamentshandlere, Bogbindere og Bogfælgere og alle de, som levede af Universitetet, staae. Ligesaa Rectorerne ved Skolerne og deres Disciple.

Til den nye Rector afleverede den gamle Rectorseglet, Statutterne og Universitetets Cassebeholdning efter rigtig Afregning.

Uden særdeles Tilladelse maatte Rector ikke være fraværende over 15 Dage.

Engang om Aaret skulde Rector sammenkalde hele Universitetet, og da gjøre en kort Formaning til at rette, hvad Uskik han maatte finde fornødent at paatale, samt forbyde Studenterne at boe andre Steder end hos Magistrene og Baccalaurei, uden særdeles Tilladelse under Rectors Segl.

Der skulde udvælges tvende, som skulde have hver en Nøgle til Universitetets Kiste, hvori dets Segl, Privilegier og Penge glemtes; Rectoren

skulde dertil have den tredie Nøgle. Hine tvende skulde besørge Indtægter og Udgifter, og gjøre Regnskab for Rector og hans Medraad.

Rector skulde have den tredie Deel af Immatriculationspengene og af Rectorats-Seglet; men Indtægterne af Universitets-Seglet, nemlig 6 Groschen, tilfaldt Universitetet, uden forsaavidt Rector og Medraad vilde fritage en Student for hans Fattigdoms Skyld. For Rectoratsseglet maatte ikke tages uden een Groschen, med mindre nogen frivillig vilde give mere.

Rector og Medraad udnævnedes Universitetets Notarius, der altid skulde sværge den nye Rector Lydighed, og love at holde de Puncter i Statuterne, som angik ham. Det samme gjeldte om Universitetets Pedel. Notarius skulde oplæse Universitetets Statuta paa de bestemte Tider, og hvad andet Rector maatte give Befaling om, altid personlig indfinde sig paa det Sted, hvor Rectoren udøvede sin Jurisdiction, være tilstæde, naar Rector holdt Samling med sit Raad, gaae bag efter Rectoren ved alle Høitider, Liigsfølger og Processioner, ledsage ham til Kongens og Erkebispens Pallads eller Stændernes (Scabinorum) Forsamling, tage Gienparter af alle Universitets-Breve og indføre dem i en egen Copiebog. Han havde bestemt Lon af Universitetet og ellers nogle

viſſe Groschen af ethvert Instrument, ſom af ham udfædtes.

Generalpedellen ſkulde vælges af Rector og hans Medraad med Universitetets Samtykke, og aflægge Fed. Ved ham ſkulde bekiendtgøres, alt hvad ſom angik Forelæſninger, Disputationer, Høitideligheder o. ſ. v. Uden lovligt Forſald maatte han ikke ſende nogen anden i ſit Sted, heller ikke forlade Byen paa mere end een Dag, under Straf af to Groschen for hver Dag. Ved alle offentlige Leiligheder ſkulde han gaae foran Rectoren.

Enhver, ſom immatriculeredes, ſkulde ſværge Kongen og Riget Troſkab, og love Rectoren Lydighed, ſamt at han ikke vilde udøve Privathavn, men i Tilfælde af Fornærmelse henvende ſig til Rectoren.

Rector havde Jurisdiction over alle Universitetets Lemmer i criminelle og borgerlige Sager, og ſkulde kiende og dømme i Sagerne uden de ſædvanlige Formaliteter og Ophævelſer, med mindre Sagens Bigtighed det udfordrede. Universitetets Medlemmer kunde ikke excipere mod Rectors Dom, og ingen Immatriculeret indſtævne en anden Immatriculeret for nogen anden end Rector. Rector ſkulde ordentligviis ſidde i Retten to Gange ugentlig, og ellers ſaa ofte han vilde. Tilſviedes Rectoren ſelv nogen Fornærmelse, ſkulde

han sammenkalde alle Magistrene af alle Faculterterne og foredrage dem Sagen, hvorefter de blandt sig selv skulde vælge een eller flere Dommere, hvis Kiendelse baade Rector og Modparten skulde underkaste sig.

Rectors Sammenkaldelser, Stævninger, Kiendelser, Afgjørelser og billige Befalinger skulde alle Universitetets Lemmer rette sig efter. Gandt nogen sig fornærmet, kunde han forlange Universitetets Bistand med Rector. Straffen for den, som ikke mødte, naar han citeredes, var første og anden Gang een Groschen, tredje Gang to Groschen, fjerde Gang tre, derefter Udelukkelse fra Forelæsninger, endelig Udslettelse af Matriklen.

Den som kaldte en anden Ribaldus eller Skarn eller Logner o. s. v. skulde, foruden en Bøde til den Fornærmede, der bestemtes af Rector og Medraad, ogsaa betale i Mulet een Groschen til Universitetet; kaldte han ham en Horeunge, Tyv, Forræder &c., det dobbelte.

Greb nogen en Steen, Stok eller andet Redskab mod en Student eller Læg i den Hensigt at fornærme ham, eller drog Kniv eller Kaarde, skulde han bøde 5 Groschen til Universitetet; slog eller stak han virkelig efter ham, uden dog at røre ham, det dobbelte; traf han ham, om end kun løseligen, en Gylden; tilføiede han ham Skade, tre Gylden, og derover efter Sagens Beskaffen-

hed; desuden skulde han give den Fornærmede en Godtgjørelse efter Rectors Bestemmelse.

Ingen, som holdt Forelæsninger, maatte paa Cathedret sige noget til Haan eller Fornærmelse for noget Facultet eller nogen Person i samme. I Tilfælde, at saadant overbevistes ham, skulde han offentligen for Rector tage sine Ord tilbage, og desuden efter Rectors og Medraads Tilsigelse give Afbigt for den Fornærmede, og betale ham en Mulct.

De som spillede om Penge, mulcteredes begge, saavel den Tabende som den Bindende, paa 4 Groschen indtil en Gylde og derofter, efter som Spillet havde været høit til. Bøderne tilfaldt Universitetskassen. Den Bindende maatte desuden afgive til Rector sin hele Gevinst, der skulde uddeles mellem fattige Studenterne. Fortsatte Overtrædelser i denne Henseende paadroge Fængsel og Exclusion.

Ingen maatte give sig af med at sægte eller besøge Sægteskolerne.

Enhver, som frævede beanium *b)* af Noget, skulde bøde 4 Groschen til Universitetet, og desu-

b) Med Navnet beani kaldtes spotviis de nyankomne Studenter, og det svarede altsaa til Ordet: Ruffer, som en Tidlang var brugeligt hos os. Etymologien er ubis. Ordet selv har man saaledes definer-

den give ham tilbage, hvad han havde afstunget ham.

Ingen skulde tilstædes at holde offentlige Forelæsninger i noget Facultet, med mindre han

ret: *Beatus est animal nesciens vitam studiosorum.* Disse Beani vilde man gjerne drille og sætte i Contribution. Man har derfor i adskillige gamle Universitetsstatuter den Artikel: *nullus præsumat supervenientes novos, quos Beanos vocant, indēbitis exactionibus quibuscunque gravare.* Saa-danne exactiones forstaaes altsaa ved *beanum*. Endnu i Aaret 1774 har man ved Universitetet i Kiel anseet det fornødent at indskræppe det ældre Forbud herimod "qui novos ingressos, hedder det i en Befiendtgjorelse fra det academiske Senat sammesteds, *Academiam juniores litterarum studiosos pecuniarum comessationumque exactione aliisque iniquis modis divexare aut verborum conviciis præsciudere ausus fuerit, tanquam Academiæ hostis et perduellis exterminabitur.*" Ved Kiøbenhavns Universitet har denne Ulf, hvoraf endnu for saa Aar siden i det mindste den Levning var tilbage, at de unge Studentere, naar de kom fra at vorde inscriberede, blev af deres ældre academiske Medborgere modtagne med et almindeligt Raab af *Kus* (et Ord, der maaſkee havde sin Oprindelse af *Depositurus*), affaaret sig selv ved Gædernes tiltagende Forædling, og den, som nu vilde tillade sig nogen saadan Uartighed, skulde af sine egne Commilitoner blive udpeget som et uoydraget og pøbelagtigt Menneske.

af Universitetet var erkiendt d u e l i g , eller havde en særdeles Tilladelse af Rector og vedkommende Facultets Magistri regentes c). Privatforelæsninger turde Ingen holde, uden Rectors og vedkommende Facultets specielle Tilladelse.

Ingen Magister, Doctor eller Student maatte leie sig Huus, Logis eller Bequemmelighed, uden den eller de Magistres Doctorers og Studenteres Samtykke, som havde beboet dem i det sidste Halvaar.

Den gamle E d s f o r m u l a r for dem, der bleve Medlemmer af Universitetet var følgende:

Ego N. de B. juro et promitto vobis Domine Rector et vestris Successoribus obedientiam in mandatis licitis et honestis. Item Regi atque Coronæ Bohemiæ regni fidelitatem. Item quod bonum Universitatis velim promovere, ad quemcunque statum devenero pro posse meo; et statuta Universitatis facta et facienda pro posse servare. Item quod injuriam propriam nec per me ipsum, nec per alium præter ordinem velim vindicare, sed super hoc Rectoris officium implorare. Sic me adjuvet Deus.

c) Magistri regentes kaldes de, som virkessigen holde Forelæsninger.

VI. Befordringer og Afgang.

Under 19 Febr. er Dr. Theol. N. E. Balle efter Ansøgning i Raade og med Pension entlediget fra sine Embeder som Biskop over Siellands Stift og tredie Professor i Theologien ved Kiøbenhavns Universitet, saavel som fra alle andre ham paalagte Bestillinger og Forretninger fra 1. April d. A. at regne, og er han tillige, med Hensyn til hans mangeaarige tro, virksomme og udmærkede Embedsførelse, og som et Beviis paa at Hans Maiestæt har paastionnet hans Værd som Embedsmand, givet allernaadigst Tilsagn om en passende Understøttelse for hans Børn, naar han ved Døden maatte afgaae.

Under 17 Marts d. A. har Hs. Majestæt. fra 1 Mai d. A. allernaadigst dispenseret Professor Theologiæ Peter Krogh Mejer fra de med hans Lærer, Embede ved Universitetet og Kiøbenhavns Cathedralskole forbundne Forretninger og Pligter, imod at han fratræder sin Gage og de Emolumenter, han nu har, og tilladt, at han, efterat have tilendebragt Forberedelsen af Hans Høisyrstelige

Durchlauchtigheds, Hertugen af Augustenborgs, Sønner til Akademiet, da atter indtræder i sin nærværende Stilling, i Besiddelsen af hans nu havende Indkomster, saaledes, at ved hans Tilbagegang til Universitetet hans Anciennitet i det theologiske Facultet beregnes fra hans første Ansættelse ved samme, og hans Plads i Fremtiden derefter bestemmes.

Ved Kongl. Resol. af 25 Marts d. A. er Doctor og Prof. Theol. ved Kiøbenhavns Universitet F. Mûnter beskikket til Biskop over Siøllands Stift, saaledes at han oppebærer samtlige til Bispestolen henlagte Indkomster, samt, indtil Biskop Balles Død og dennes Naadsensaaars Udløb, ligeledes samtlige Indkomster af Corpus Theologi tertii, og de af Biskop Balle ved Universitetet opterede Konge- og Kirketiender, hvorhos, naar Resolutionen af 25 Febr. 1796 ved Biskop Balles Død skal træde i Kraft, nærmere allernaadigst bliver bestemt, hvad Løn ham af det academiske Fond kan være at tillægge istædet for bemeldte Corpus. Derimod paalægges Biskop Mûnter for bestandigt at indbetale til hvert Aars 1 April, fra 1 April 1809 af, den Sum 6,800 Rbd. til det under det Kongl. danske Cancellies Bestyrelse værende

Seminariifond, af hvilket Fond velbemeldte Collegium igien foranstalter den Biskop Walle tillagte Pension m. v. udbetalt.

VII. Blandede Efterretninger.

Efter allernaadigst Tilladelse havde en Deputation fra Kiøbenhavn's Universitet, bestaaende af dets Rector, Professor Treschow og de fire Faculteters Decaner, nemlig Prof. Müller af det theologiske, Etatsraad, Prof. Schlegel af det juridiske, Prof. Saxtorph af det medicinske og Justitsraad, Prof. Bugge af det philosophiske, Audients hos Hs. Majestæt den 19 Marts, i Anledning af Allersøistammes Tronbestigelse. Universitetets Rector sagde følgende: „Tillad, allernaadigste Konge, at vi paa Universitetets Vegne allerunderdanigst bevidne vor Sorg og dybtste Deeltagelse i Tabet af en Monark og Fader, under hvis milde Regiering Videnskaberne nød Frihed, Rolighed og frastig Opmuntring. Modtag i Raade tillige vor allerunderdanigste Hylдинг og oprigtige Lyfonskning til Deres Majestæts Tronbestigelse. Allerede som Kronprinds har Deres Majestæt givet de stærkeste

Beviser paa Iver for almeennyttig og practisk Kundskabs Befordring i alle Stænder; og da Universitetet stræber at virke til samme Maal, saa troer det forud at kunne være forsikret om Deres Majestæts allerhøieste Beskyttelse. Vi ønske ingen Rettigheder uden saadanne, der staae i Forhold til vore Pligter, og sætte os istand til desto bedre at opfylde dem. Tillidsfuld nedlægger derfor Universitetet de Rettigheder, det hidtil har havt, i Deres Majestæts Hænder, for af dem, ligesom af Deres Kongelige Forsædres, at faae dem baade færere og skønnere tilbage." Hans Majestæt behagede i den naadigste Udtryk at tilsige Universitetet sin Beskyttelse.

Under 23 Febr. d. A. har Directionen for det Kongl. Communitet i Kiøbenhavn igiennem Universitets, Directionen ved Skrivelse til det Kongelige Admiralitets, og Commissariats Collegium tilbudet til Kongelig allerhøieste Bestemmelse de bemeldte Communitet tilhørende Skovparter paa følgende Steder: Enstøfte og Nørre Allsted paa Halsler samt Jyderup, Taarntved, Skamstrup, Skarsholte og Taalsrup i Sieland, for at der af sammes Overskov kunde udtages alt, hvad der

maatte befindes fornødent og tjenligt til Glaadens Brug.

Under 5 April d. A. har Hans Majestæt aller-
naadigst tilladt, at de Studerende ved Kiøben-
havns Universitet, som understøttes fra Commu-
nitetet med 4 Mk. ugentligen og ei endnu have
taget Embedsexamen, maae for det første fra dette
Aars Begyndelse af indtil Mai Maanedes Udgang
nyde 2 Mk. ugentlig i Tillæg, fra 1 Januar d. A.,
hvilke for hver Maaned ved Maanedens Udgang
udbetales af Liigbæringskassens Overskud. Den
allerunderdanigste Forestilling herom var foranle-
diget ved en fra det theologiske Facultet til Direc-
tionen skeet Indberetning, at de unge Studerende
ved Universitetet i denne Tid have større Vanskelig-
hed end før med at ernære sig, da de academiske
Stipendier i Forhold til Tidernes Dyrhed ei ere
tilstrækkelige; at Leilighed til at fortiene ved In-
formationer er saare indskrænket, og at Islæn-
derne, Færøenserne og mange Nordmænd ei fra
Hjemmet kunne formedelsf vanskelige Communication
erholde Understøttelse.

Efter fleet Indberetning angaaende den Anstrængelse, der under Bombardementet og derved forarsagede Brand blev viist af Brandvæsenets Officerer og Folk for at redde Trinitatis Kirke med det derværende Bibliothek og Observatorium fra den truende, og især i Bombardementets sidste Nat og Morgen næsten uundgaaelige, Fare; ligeledes om den Iver og Marvaagenhed, hvormed bemeldte Kirkes Værge, Hørfræmmer Evermoes, med den uegennyttigste Tilfidesættelse af sin Bolig og betydelig Eiendomme, der bleve et Rob for Querne, sørgede for den ham som Kirkeværge betroede, for Videnskaberne saa vigtige, offentlige Kirkebygnings Bevarelse; samt om den udmærkede Nidkærhed, de to Graverne til den og de to til Frue Kirke viiste for at redde hver sin Kirke; og efter at saadant er blevet Hans Majestæt af Directionen foredraget, har Allerhøiøissamme under 5 April allernaadig resolveret

1. at den af Trinitatis Kirkes Værge, Hørfræmmer Evermoes til Brandofficererne og Brandfolkene udlovede Præmie af 200 Rd. til Brandofficererne og 200 Rd. til Folkene maa dem udbetales.
2. at Graverne ved Frue og Trinitatis Kirke hver maa nyde en Gratification, de første hver 30 Rd., de sidste hver 50 Rd., saaledes at disse Gratificationer udbetales, saavidt

Frue Kirke angaaer, af denne Kirkes Indtægtskasse, og saavidt Trinitatis Kirke vedkommer, i lige Dele af Kirkens, Universitetets og Observatoriets Kasse;

3. at Hørkræmmer Evermoes skal tilkiendegives Hs. Majestæts allerhøieste Tilfredshed for den uegennyttige Harvaagenhed, med hvilken han har sørget for den ham anbetroede Kirkebyggnings Bevarelse.

Da endeel af Universitetets Bygninger og deriblandt de to Auditorier, Anatomiekammeret og Collegii-Medicei tvende Auditorier vare blevene ødelagte af den ved Bombardementet forårsagede Ildbrand, savnede man det fornødne Local til academiske Forelæsninger. Frue Procanklerinde Pontoppidan yttrede sig i den Anledning villig til, mod en passende aarlig Godtgørelse at overlade tvende til Læsesale bequemme Værelser tilligemed Leilighed til det fornødne Brændes Opbevarelse i den Deel af Communitetets Gaard, som af Høiselig Kong Frederik den Femte er hende med hendes Børn forsikret til Beboelse for hendes Livstid. Under 5 April har Hs. Majestæt allernaadigst samtykt i at hendes Tilbud maa antages, og hende for de to Læseværelser med fornøden Leilighed til

Brænde bevilges 150 Rd. aarlig fra 1 Novb. 1807 af regne, saalænge disse Bærelser til Universitetets Brug maatte behøves.

Under samme Dato er Justitsraad og Renteskriver Schleicher overdraget Revisionen af Regnskaberne for Kiøbenhavns Universitet *d*) og for det almindelige Skolefond.

I Mæret 1807 have ved Kiøbenhavns Universitet 111 taget Examen Artium, 57 Examen philosophicum, 86 Examen philologicum, 55 theologisk Embeds-Examen (hvoraf 23 Laudabiles, 28 Haud illaudabiles og 4 Non contemnendi), 94 juridisk Embeds-Examen, hvoraf 39 den latinske (24 Laudabiles, 14 Haud illaudabiles og 1 Non contemnendus) og 55 den danske (35 Bequemme, 20 Ei ubequemme), 1 medicinsk Examen med Characteren Laudabilis og 13 pharma-

c) Efr. S. 27 i det under 26 Juli 1806 allernaadigst approberede Reglement for Kiøbenhavns Universitets Regnskab- og Kassevæsen i disse Annaler 1806, andet Bind Side 107.

centist Examen (hvoraf Laudabiles 11, Sand issau-
dabiles 2).

I Aaret 1807 ere i Danmark og Norge til
offentlige Embeder befordrede 37 Candidater i Theo-
logien (hvoriblandt 6 til Skole-Embeder), 18
Candidati juris og 11 Examinati juris.
